

**„A TERMÉSZETVÉDELMI ERDŐKEZELÉST ÉS A BECSERJÉSEDÉSSEL VESZÉLYEZTETETT VÉDETT GYEPEK
REHABILITÁCIÓJÁT ELŐSEGÍTŐ INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉSE AZ ANPI TERÜLETÉN”
(KEHOP-4.1.0-15-2016-00051)**

A PROJEKT RÖVID BEMUTATÁSA

KEDVEZMÉNYEZETT: AGGTELEKI NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG (3758 JÓSVAFŐ, TENGERSZEM OLDAL 1.)

A PROJEKT IDŐTARTAMA: 2016. 11. 01. – 20120 09.28.

A PROJEKT ÖSSZKÖLTSÉGE: BR. 363 297 510 FT

A kiinduló helyzet ismertetése, a fejlesztés alapja

A projekt célja az Igazgatóság kezelésében lévő, az Aggteleki Tájegységben található erdők és gyepek természetvédelmi célú fenntartása, ezzel összefüggésben az őshonos, védett növény és állatfajok védelme. Az Igazgatóság által kezelt védett területek száma és nagysága, így a természetvédelmi kezeléssel összefüggő feladatok is az Igazgatóság létrehozása óta folyamatosan nőttek. Az elmúlt évtizedekben egyre több problémát okoz a nemzeti park egyes értékes élőhelyein a nem őshonos, intenzíven terjedő fafajok agresszív térhódítása, a tisztások beerdősülése, az állományszerkezeti változatosság degradálódása, továbbá az éghajlatváltozás (melegedés, vízellátás csökkenése) és az abból továbbgyűrűző kedvezőtlen folyamatok láncolatának hatása, mely folyamatok a természetes élőhelyek és fajok életterének visszaszorulásához vezethetnek.

A projekt keretében megkezdett rekonstrukciós munkák célja **1.426 ha** védett, fokozottan védett és Natura **2000 erdőterületen, illetve erdei élőhelyen**, valamint **1.685 ha** védett **gyepterületen** a természetes vagy természetközeli élőhelyek megőrzése, az eredeti, őshonos növényfajok visszatelepülésének elősegítése, a nem őshonos fajok kiszorítása.

A projektben elvégzett fő szakmai tevékenységek:

1.) Szukcessziós folyamatok szabályozása az ANP Aggteleki Tájegység erdőterületein

- Nem őshonos fafajjal fertőzött erdőrészekből, a nem kívánatos fafajok kitermelése, helyükön őshonos fajokból álló, a terület természetes állapotára jellemző élőhelyek kialakítása.
- Szálalási terv elkészítése szálaló üzemmódú tömbre az aggteleki község határban elhelyezkedő erdőrészekben.
- Nem őshonos fafajok kitermelése fásodott, nem erdőművelési ágú (rét, legelő, gyeper, szántó) területeken az idegenhonos, illetve idegenhonos inváziós fafajok eltávolítása és az eredeti művelési ágban történő használat visszaállítása érdekében.
- Nem őshonos főfafajú erdőrészek őshonos célállomány típusal történő lecserélése (szerkezetátalakítás), ezen életközösségek fokozatos átalakítása őshonos fajokból álló életközösségekké.
- Kezelési tervben rögzítetteknek megfelelő erdőkezelés a Keleméri mohos-tavak TT területén.
- Beerdősülő tisztásokon a fátlan állapot visszaállítása a valós művelési ág (gyeper, legelő) megfelelő hasznosíthatóság érdekében.
- Becserjésedéssel veszélyeztetett tisztások kezelése a valós művelési ág (gyeper, legelő) megfelelő hasznosíthatóság érdekében.

2.) Védett gyepterületeken az idegenhonos inváziós növényfajok vegyszeres visszaszorítása és mechanikus gyengítése az ANP Aggteleki Tájegység területein

- A Kanadai aranyvessző (*Solidago canadensis*) és Magas aranyvessző (*Solidago gigantea*), a Japánkeserűfű (*Fallopia japonica*), a Selyemkóró (*Asclepias syriaca*) és a Sokvirágú napraforgó (*Helianthus decapetalus*) állományának mechanikai gyengítése és vegyszeres visszaszorítása.

3.) Monitoring tevékenység, elsősorban faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódú, természetvédelmi és Natura2000 rendeltetésű területeken

- Az eddig faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódú, természetvédelmi és Natura2000 rendeltetésű területeken első lépésként megelőző állapotot rögzítő, problémafeltáró monitoring a területek faállomány-szerkezetének, idegenhonos, illetve idegenhonos inváziós fafajok általi fertőzöttsége mértékének megállapítására, majd a felvételek eredményeinek kiértékelése, és javaslatok

megfogalmazása a későbbi kezelési eljárásokra az esetlegesen meglévő kedvezőtlen állapot felszámolásának érdekében.

A fenti feladatok ellátásához a projekt során **beszereztük a szükséges speciális eszközöket és gépeket**, úgymint erdészeti tehergépjárművet, **erdészeti kivitelű erőgépet és adaptereit** (erdészeti szárzúzó, hasító és aprítékoló gép, kötélpálya, pótkocsik), **terepi járműveket (pick-up) és egyéb kézi eszközöket (úgymint kézipumpás permetező és tartozékai, motorfűrész, motoros kasza, talajfúrógép)**. A monitoring tevékenységhez pedig **GPS-eket, tükrös relaszkópot, elektronikus átlalót, fényképezőgépeket** vásároltunk.

A projekt során konkrét beavatkozás összesen **3.110 ha-on** történt. Ezek az ingatlanok Aggtelek, Bódvarákó, Bódvaszilas, Égerszög, Jósvafő, Kelemér, Komjáti, Martonyi, Perkupa, Szalonna, Szendrő, Szin, Szinpetri, Szögliget, Teresztenye, Tornakápolna, Tornaszentandrás és Trizs településeket érintik.

Az Igazgatóság munkatársai megkezdték a nem őshonos fafajjal fertőzött erdőrészekből a nemkívánatos egyedek kitermelését, és helyükön őshonos fajokból álló, a terület természetes állapotára jellemző élőhelyek kialakítását. A beerdősülő tisztásokon a valós művelési ágnak (gyep, legelő) megfelelő, eredeti állapot visszaállítása is megkezdődött.

Emellett a védett gyepterületeken az idegenhonos inváziós növényfajok (elsősorban a kanadai és a magas aranyvessző, a japánkeserűfű) vegyszeres visszaszorítása és mechanikai gyengítése történt meg.

Természetesen a kitűzött célállapot csak több évig tartó következetes munkával érhető el.

